

(Die Geschichte des Socialismus in Einzeldarstellungen. Erster Band. Zweiter Theil. Stuttgart 1895. Verlag von J. H. W. Dietz str. 483). Socijalni demokratje bi ga radi imeli popolnoma zase. In ker jim ugajajo njegova gospodarska načela, zato si ga hočejo tudi v drugih ozirih popolnoma prilagoditi.

A to očitaneje je zlobno, neresnično. Campanella je spisal med drugimi knjigami tudi l. 1631. lep spis z naslovom „Atheismus triumphatus“ (Premagani ateizem), v katerem z vso svojo veliko učenostjo in plemenito zgovornostjo dokazuje, da je Bog. Iz mnogih njegovih pesmij veje čilo, verno, v božjo voljo udano prepričanje. Svet in narava sta mu božja slika; zato ju proučava s toliko gorečnostjo.

„Svet je knjiga, v kateri je zapisal večni razum svoje misli: živi tempel je, ki ga je Bog okrasil z živimi slikami, kjer je narisal svoja dela in svojo podobo“, poje v nekem sonetu.

To je popolnoma drugačno naziranje o svetu in Bogu, kakor je kaže brezbožni, l. 1600 na gromadi sežgani Jordan Bruno v besedah: Natura est Deus in rebus. (Narava je Bog v stvaréh), katere je neštevilnokrat pojasnjeval, češ da je samo jeden element v vsem svetu, namreč tvar (materija) in samo jeden vzrok, to je: gibanje.

Potrebno se nam zdi, da rešimo krivične ateistične klevete ubogega dominikanca Tomaža Campanello. Zato navedenim dokazom o njegovi vernosti privedljemo še prevod njegove pretresljive pesniške prošnje, naj se ga Bog usmili:

Večna ljubezen, usmili se me,
Hude teró me britkosti.
V muke bolestne vklenili so me,
Reši me v svoji modrosti!

Knjige „Slov. Matice“ za leto 1896. so ravnokar izšle in so te-le:

1. *Letopis Slov. Matice za l. 1896.*
2. *Zgodovina slovenskega slovstva.*
- III. *zvezek.*
3. *Slovenske narodne pesmi. II. sn.*
4. *Samosvoje mesto Trst in mejna grofija Istra.*
5. *Ant. Knezova knjižnica. III. zv.*

Vabilo Slovenske Matice. Slov. Matica vabi Slovence, da bi se naročili na nov zemljevid slovenskih dežel, kateri bo izšel

Dvanajsto leto že kruto trpim
V sedemkrat mučenem mesu.
Zaničevan in proklinjan ječim
V grozno potrtem telesu.

Solnce svetló so uropali mi,
Mišice mi razkosali,
Strli neusmiljeno so mi kosti,
Z deskami postelj postlali.

Trde verige mi ude tiščé,
Kri je v potokih mi lila;
Znesli nad mano so grozno gorjé,
Zmučili vsa mi čutila.

Pičel, neužiten mi živež dadó,
Nimam, kako bi se hranil.
Upanje vendar vzbuja vse to,
Da me, moj Bog, boš obranil.

Zemlja mogotcev obilo ima,
Ki se s telesi igrajo,
Ljudstvo v podnožna pritiskajo tla,
Duše lové in teptajo.

Besnost njihova se kruto smeji,
V solzah, ko čuje vzdihljaje.
Delajo si iz človeških kostij
Svojim mučilom ročaje.

Udje potrti vohuni so zli,
Tóžni svedoki krivični;
Silijo, da se po krivem sami,
Tožijo bedni pravični.

S svojega prestola, večni moj Bog,
Gledaš te muke jasneje,
Ljudstvu, ki tožno trpi na okrog
Tvoja pomoč naj prispeje!

Ganejo naj te bolestne solzé,
V srdcu pravičnem nam vstani,
Mene in vse, ki nedolžno trpé
S svojo previdnostjo brani!

To zadostuj v pojasnilo Campanellinega značaja!

v štirih delih in stal skupaj z gold. To stvar Slovincem jako priporočamo, ker bo zemljevid vreden teh novcev.

Predsedništvo „Slov. Matice“ vabi pisatelje, naj bi mu poslali primernih spisov za Knezovo knjižnico. Nujno priporočamo to vabilo slovenskim dobromislečim pisateljem, ker le tedaj, ako se ganejo dobri pisatelji, bo pri našala knjižnica poštene spise.

Vabilo družbe sv. Mohorja. Tudi mi prosimo nujno, naj se naši prijatelji med ljudstvom potrudijo, da bo naša družba napredovala tudi letos.